

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Qvintvs Decretalivm Libri continetvr

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Excessibus Prælatorum, & subditorum Tit. XXX. [i. e. XXXI.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95280](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95280)

De Excessibus Prælator. &c. Tit. XXXI. 185

Fuerit Ordinibus insignitus, cap. matus 24. dist. Sylvest.
d. n. Maiol. de irregul. lib. 4. cap. 9. n. 6.

S V M M A R I V M .

- 1 Compendium huius textus refertur.
- 2 Ordines minores. & Subdiaconatum eidem conferri una die sine Papa licentia non potest nisi adhuc consuetudo.
- 3 Subdiaconatum simul cum minoribus Ordinibus suscep- tis temerario auſu, potest dispensari ab Episcopo, ut ministret in Ordinibus non furtiuſe suscepſtis.
- 4 Ordines minores una die conferri possunt.

C A P . Cum H. II. Caleſt. III.

Vbiaconatum furtiuſe accipiens, minoribus Ordinibus anceps, Episcopus potest permittere vi in minoribus se exercet, secus de maiori, niſi ingredia- tur Religionem, & poſquam ibi honeste vixerit, Abbas in omnibus Ordinibus poterit dispensare. Colligunt ex Ordin. Abb. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Hostiens. Butr. Anch. Panorm. Mar. Socin. Cened. collect. 173. Viui. in ratione lib. 5. iuris Pontif. pag. 181. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 704. remiſſiū Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Anton. Augustin. collect. 2. Decretal. lib. 5. tit. 12. cap. 1.

Collige ex text. minores Ordines, & Subdiaconatum eidem conferri una die non poſſe sine Papa li- centia, vt per Atmili. in summa verb. Ordines n. 6. Angel. verbo Ordo 6. mun. 1. Sol. au. 4. d. p. 5. q. 1. art. 3. Bernard. in præc. cap. 25. in fine, vbi Salzed. in addit. lit. C. Bonac. de Sacramentis. disp. 8. quæst. vniq. punito 5. mun. 36. Valer. Reginald. in præci fori pœnitent. lib. 32. tractat. 2. mun. 70. ver. ad hanc Campanil. in diuersor. iuris Canon. rub. 6. cap. 3. num. 1. 3. Quinimò hodie necdum simul da- ri non poſſunt, at præterea neque intra annum, cum non niſi poſt annum à ſucepto poſtemo gradu minorum Ordinum ad sacros quis promoueri poſſit ex di- ſpolitione Conc. Trident. ſeff. 23. de reformat. cap. 11. vbi Decretum eſt, quoſ ſupra dixi, non tamen auter con- ſuetudinem, quaſ permitteret, vt poſſint ſimul mino- res Ordines dari cum Subdiaconatu, nam vbi ea extra- ret licite his quoque temporibus eos ſimul confe- ret Episcopus, priuaten Nauar. in manuſ. c. 25. mun. 71. ver. 8. Henrīq. in summa lib. 10. cap. 11. §. 4. Re- buff. in præci beneficiali. iii. de clericis malè promoiti. gloſſ. 1. numer. 18. Viald. in condelabro aneo. tit. de Sa- cramento Ordinis. num. 36. Gutier. canonarum lib. 1. cap. 36. n. 31. & 23. F. Emmanuel. quæſt. regul. tom. 3. quæſt. 2. art. 4. Soar. tom. 5. disp. 31 ſed. 1. mun. 4. 1. Va- ler. Reginald. d. num. 70. ver. ad hanc Thom. Valſaf. al- legat. iuris. tom. 1. alleg. 4. numer. 2. Mat. Antonin. variar. ſolut. lib. 1. ſolut. fin. caſu 26. Campanil. d. cap. 1. nu- mer. 10. quamuis ab ipſo Concilio ſublaram eſt om- nem contratiā conſuetudinem minus beneſtima- uerit Maiol. de irregul. lib. 4. cap. 11. numer. 1. & Sal- zed. diſco. cap. 25. in addit. lit. C. ac Menoch. de arbitrio ca- ſu. 564. num. 8.

3 In minoribus dumtaxat Ordinibus. &c. [Ergo quando quis Subdiaconatum ſimul cum minoribus Ordinibus temerario auſu recipit, potest Episcopus cum eo di- ſpensare, vt minifret in ordinibus non furtiuſe ſuceptis, ita Valer. Reginald. d. præci fori pœnit. lib. 30. mun. 27. verſ. ſecundus.

In gloſſ. Minores. lib. Hic ergo habes expreſſum, quid emnes minores Ordines, una die confeſſi possunt. Notatur ad hoc, quid minores Ordines eidem perſone poſſunt ſimul confeſſi, vt per Nauar. in manuſ. cap. 25. mun. 71. ver. 8. cuius ſententiam ſequitur Campanil. Barbos. Collect. Tom. II. I.

d. rub. 6. cap. 2. num. 20. quatenus concurrat conſuetu- do, aut intercedat diſpenſatio, aduertens quod licet Concil. Trident. d. cap. 11. præcipiat minores Ordines eſſe per temporum interſtitia confeſſandos, niſi homi- cus ſubiungit, niſi aliter Episcopo magis expedire vi- deatur, &c. ergo concedit diſpenſationem Episcopa- len poſſe intercedere, quod quidem Concilij decre- tum, quia conſuetudinem non auſt, ideo illa adhuc hodie ſcuanda forte vbi aderit, prout probant DD. ſupracitati: quamvis Henrīq. d. lib. 10. cap. 11. §. 4. conſtituit regulum affiſmatum, vt poſſine eidem fi- niū eadem die confeſſi niſi conſuetudo contrarium obtineat.

S V M M A R I V M .

- 1 Nullus duos sacros Ordines eodem die recipere, & ſi præcedente ex communicatione eos ſucepti, in ſu- ceptis minifrate non poſteſt.
- 2 Episcopus ſtatuendo poſteſt adiuuare ius commune.
- 3 Ordinis Sacramentū verè datur excommunicato quoad characterem, not quoad Ordinis executionem.
- 4 Diſpensare poſteſt Episcopus cum excommunicato acci- piente Ordinem ſi religionem ingrediatur, vt miniſ- treret in ſuceptio.

C A P . Innotuit. III. & fin.

Qui præcedente ſententia excommunicationis ne- quis ſe ingerat ad duos sacros Ordines ſucepti, eos ſucepti, in ſuceptis minifrate non po- teſt, & ſi hiat Religiosus, peracta debita penitentia de licentia Papæ poterit cum eo diſpensari. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Hostiens. Anch. Panormit. Mar. Socin. Viuian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 181. Alagona in compen- dio iuris Canon. pag. 704. remiſſiū Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Anton. Augustin. collect. 2. Decretal. lib. 5. tit. 12. c. 2.

Quæque ab eodem Episcopo, &c.] Notatur ad hoc, quod Episcopus ſtatuendo poſteſt adiuuare ius com- mune, apponendo ſeliciter poenam, vbi ius non im- po- nit, vel aggrauando poenam à iure imponit, vt per Duen. reg. 25. 1.

Minifrate non debent.] Notatur ad hoc, quod Sacra- mentum Ordinis verè datur excommunicato quoad characterem, licet non quoad executionem, vt per Co- quart. in cap. alma mater. p. 1. §. 6. n. 6. faciunt que Bonac. de censuris. disp. 2. quæſt. 2. punito 2. §. 1. a. n. 1.

Cum eis poteris de noſtra licentia diſpensare.] Notatur ad hoc, quod cum excommunicato accipiente Ordinem, ſi Religionem ingrediatur, potest Episcopus diſpensare, vt minifret in ſucepto, ita Valer. Reginald. in præci fori pœnit. lib. 30. n. 27. in princip.

De Excessibus Prælatorum, & ſubditorum

T I T . XXX .

Vper hanc rubr. ſcripſerunt Zabar. Ioan. Andr. Anch. Butr. Panor. Merian. Socin. Ioan. de Lundris in breuuario ſanctorum Canonum. fol. 181. verſo. Pe- trus de Ravenna in compendio iuris Ca- non. Martin. Meſnatt. in Epitome Decret. fol. 191. verſo. Daniel.

Q. 3

Daniel. Venator in analysi methodica iuris Pontificis, pag. 700. Goff. & Hostiens. in summa huius tit. Alexand. Caffan. & Anastas. Germon in paratitlis ad quinque libros Decretal. Barthol. Carthag. in expostis iuris Canonici, Zypae. in analytica postremi iuris ecclesiastici exarata. pag. 423. nouissime Ioan. Honor. lib. 5. summa. Decretal. omnes sub hoc sit.

S V M M A R I V M.

- 1 Compendium huius text. refertur.
- 2 Excommunicari nullus potest nisi iudicario ordine.
- 3 Episcopus non potest sententiam interdicti proferre, vel Clerices suspendere sine iudicio Capituli.
- 4 Excommunicatio lata non pramissa trina Canonica monitione valet.

C A P. Peruenit. I.

Alexand. III.

Episcopi, seu Praelati ne Presbyterum irrationabiliter grauit, vel in honeste tractent, mandatur in presenti, ne talens, & exactions sudebitas presumant in eos exercere, nec sine iudicio eos suspendant, vel eorum Ecclesias subiiciant interdicto, nec eos excommunicent sine ordine iudicario, nec permittant eos habere duas Ecclesias, quatum vna sufficit, sub pena, qua sit ad timorem aliorum. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Hostiens. Butr. Anch. Panormitan. Marian. Socin. Viuvian. in rationali lib. 5. iuris Pontificis pag. 182. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 704. remissus Ximen. in concord. part. 1. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 5. tit. 27. c. 1. & est post Concil. Lateranense sub Alex. III. p. 2 t. 7.

Nec aliquam excommunicare sine ordine, &c. Nullus ergo excommunicari potest, nisi iudicario ordine, vide licet probata causa, & pramissis debitis monitionibus canonici. vt latè ostendit Bellot, disquis. clericalium, p. 1. tit. de favore Clericorum Canonis §. 4.

Sine iudicio Capituli suspendere.] Notatur ad hoc, quod Episcopus non potest sentenciam interdicti proferre. vel clericos suspendere sine iudicio Capituli, vt per Fr. Emman. q. regal. tom. 2. q. 21. art. 7. vbi etiam dicit hoc seruandum, quando de re gravi, & severa pena impensa tractatur.

Est igitur in hoc text. sanctum in grauibus causis in quibus procedetur ad sententiam suspensionis, fore necessarium, Capituli iudicium, id est, consensus, & explicavit Felin. post alios in cap. irrefragabili sub n. 3. ver. sed dic quod immo de officio Ordin. quamvis in leibus sufficiat consilium, vt post Salzed. in pract. criminal. canon. cap. 3. tradit Fr. Emman. loco cit. Ad quos postea forsitan animaduertens Concil. Trid. sess. 25. deformat. cap. 6. disposuit vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex capitulo duos, de quorum consilio & assensu, Episcopus, vel eius Vicarius tam in formando processu, quam in ceteris omnibus actibus vsque ad finem cause inclusuè, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto tribunal procedere tenentur, ynum autem tantum sit utriusque votum, positiisque alter Episcopo accedere cum Episcopus extra visitationem processerit, de quo vide Franc. Leon. in thesauro fori eccl. i. part. 2. cap. n. 64. Riccius in collect. decisi. 4. collect. 7. 1. & in praxi fori eccl. i. decisi. 5. 66 in 1. edit. & resol. 488 in 2. edit. Man. decisi. 180 per totam. Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. part. 4. cap. 5. ann. 9. 6. Illud quod in Concil. Trid.

nouè statutum est de adhibendis his duobus adiunctis seruatur in Capitulis exemplis, prout in Sacra Congreg. Concilij & Rota decimus fuit cellular Seraphin. decisi. 7. 43. Aloys. Riccius resol. 488. num. 6. & 7. Et habere locum tam in delictis grauibus, quam in leibus, cum in omnibus necesse sit ut cum adiunctis procedat Episcopus, fuit dictum in Rota in sue Carthaginens. iurisdictione. 5. Novembre 1581. cum etiam quod possit procedere ex officio, vi refer. Aloys. Riccius d. resol. 488. num. 4. vbi num. 5. amplius expedit etiam in leibus in quibus non est opus teatricaria, fed in his opus non esse adiunctis dicit Seraphin decisi. 7. 10. num. 1. & 4. Quos quidem duos Canonicos a Capitulo initio anni eligendos, si quando pro formando libello, seu alius actibus sine fine tempore Diuinorum officiorum eos abesse contingat, priuandos non esse quocunquam distributione tanquam absentes propter Ecclesie vilitatem ex officio sibi attribute resoluti Monet. defribit. quod pars. 2. quod. 8. num. 19. Limitatus tamen praedicta Concilij Trid. dispositio vbi ageretur de crimine per totum Capitulum perpetratum, vt nec quidem superfiunt duo innocui, qui possint adhiberi, hoc enim cum Episcopos procederet solus ex his, que confitit Rot. apud Seraphin. decisi. 10. 50. num. 1. & 4. prout nec observet illud decretum si procederetur contra alegem Capitularem, qui accidentiarum effici subiectus liber & absoluto potestat Episcopoidem Seraphin. d. 10. 8. 2. num. 2. Hinc etiam non sinepe me adiuncti censeo istos adiunctos omnino allumendos esse a personis, que verè sint Capitulo, non inspecto a sint tales de iure communi, quales sunt soli Canonici, vel potius de iure speciali, quales sunt dignitatis vel etiam portionatij, seu beneficiari Ecclesie, via mente S. Congreg. censuit Roua decisi. 708. num. 6. 6 per tot. part. 2. recent. Deinde adiutor concordias dolo per in contrarium initia inter Episcopos, & Capitulo non obstat, ipsaque sublatas esse per Concil. Trid. sess. 6. cap. 4. in illis verbis, concordis, que tantum facti obligant auctores, quod sanè est accipiendo, ut non intelligatur de concordis circa modum procedendi. & ceteris, & specificè confirmatis per Sedem Apol. prorsus fuit per S. Congreg. repromulg. Seraphin. d. decisi. 475. num. 3. & Manic. decisi. 102. num. 10. id est testes.

In gloss. Indicario. ibi, lata tamen tenet. Naturali hoc, quod si excommunicatio lata fuerit non pramissa canonica, & trina monitione, ac per conlegis ordine excommunicandi iudicario non seruatur, licet sit iniusta, vt per Concil. in cap. alma manu. part. 1. §. 9. numer. 7. Sayt. de casis. lib. 1. cap. 12. num. 26. Bellot. d. tit. de favore Clericorum Canon. §. 1. Vide tamen dicta ac cap. facio, inf. de sententia excommunicis.

CAP. Ad hæc. II.

Episcopus non potest privare presbiteros suis Eccl. i. iuribus, redditibus, consuetudinibus, vel eos minuere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Hostiens. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Viuvian. in rationali lib. 5. iuris Pontificis pag. 182. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 701. remissus Ximen. in concord. part. 1. refertur ab Anton. August. collect. 1. Dever. lib. 5. tit. 27. 6. 2. & est post Concil. Lateranense. part. 1. cap. 4.

Plemariè conseruatur.] Nisi prætextu privilegi exemptionis sue Ordinariam opprimeant, tunc enim

De Excessibus Prælatorum, &c. Tit.XXI. 187

enim iure exemptionis cadent. Cassid. decif. 6.num.4. sub rit. de privileg. Etatm. Cockier de iuris sait. Ordin. ry in exemptos, par. 3.q. 17.

CAP. Adaures. III.

- 1** Beneficium conferre, vel Ecclesiam prouidere va- lens, illud sibi pro uo vñtu retinere, vel conser- re non potest, & si faciat, collatio non tenet, & Eccle- sia est alij danda, & ipse ponendus. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Coll. Zabarell. Ioan. Andr. Hostiens. Sut. Anch. Panorm. Mar. Socin. Viujian. in rationali lib. 5. iuriis Pontificij pag. 183. Alago- nia in compendio iuriis Canon. pag. 705. remissiæ Ximen. concord. p. 2. referunt ab Anton. August. collect. 1. Decreto. lib. 5. tit. 27. c. 3. & post Concil. Lateranen. sub Alexand. III. c. 24. o. 3.
- 2** Anterioritate propria intrudere non verentur.] Intrusus quis & quot modis dicatur, tradunt Rebut. in cap. in nostra, supra de rescriptis. Flamin. de resig. beneficiorum, lib. 7. qn. 1. n. 114. Spin. in Specul. testament. gloss. 4. prin- cip. n. 91. Azor. in his. moral. p. 2. lib. 7. cap. 35. q. 10. Rora decif. 741. n. 2. apud Farin. p. 2. necessitorum. Macard. de probat. concl. 93. n. 20. latè Aloys. Riccius in praxi au- rea solus. 224. per totam.
- 3** Ad illud verò, quod potestatem eligendi, aut pre- sentandi in beneficiis habentes, non possint se ipsis eligere, instituere, aut presentare, dixi ad cap. cum in in- re 33. à n. 5. sup. de electione.

S V M M A R I V M.

- 1** Sodomitæ quæ pñam sint puniendi, ostenditur.
- 2** Diabolus fugit quando sodomia peccatum commit- ritur.
- 3** Doctores refuruntur de vito sodomia, ciusque speciebus agentes.
- 4** Clericus infandum crimen perpetrans deponitur, ac in- monasterium detinatur.
- 5** Clerici sodomitæ quamvis in Ordinibus sacris mini- strent, ac celebrent, irregulares non sunt.
- 6** Clerici sodomia attenta. Confit. Py V. quas penas in- currant, ostenditur.
- 7** Sodomita sub Constitutione Py V includuntur, qui qua- si ex vñtu continuato huismodi vitium exercerent.
- 8** Constitutio Py V. comprehendit solum habentem copula- lam sodomitam consummatam si naturale semen intra vas effundatur.
- 9** Sodomita, notiorius, non verò occultus Confit. Py V. comprehendatur.
- 10** Confit. Py V. ac comprehendat illum, qui muliere retro aburrit, ostenditur.
- 11** Clericus vito bestialitatis laborans. & cum animali bruto turpiter coiens non incurrit penas Constitutionis Py V.
- 12** Sodomite totois Christiani Imperij legibus igni tradun- tur nisi fini minores.
- 13** Bona sodomite confiscantur.
- 14** Infames sunt sodomite.
- 15** Testamentum fæctionem amittunt sodomite.

CAP. Clerici. I V.

- 1** Sodomia laborantes si sint clerici, debent deiici à Clero, & in monasterium detradi, si laici, excom- municandisunt. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Col- lect. Zabarell. Ioan. Andr. Hostiens. Butr. Anch. Pa- norm. Marian. Socin. Cened. collect. 130. Viujian. in ra- tionali lib. 5. iuriis Pontificij pag. 183. Alagona in compen-

d. iuriis Canonici pag. 705. remissiæ Ximen in concord. p. 1. defumitur ex Concil. Lateranen. sub Alexand. III. cap. 11. & referunt ab Anton. Augustin. collect. 1. Dec- creto. lib. 5. sub. sit. de cohabit. clericorum, & mulierum cap. 11.

Constitueram in præsenti de hac fecissima fodo. miæ materia nequicquam tractare, si multum honestè fecerunt nostri interpres eam silentio præc- euentes, & non immorè vulgo nomen fortium est vitij nefandi, eo quod nec fati quidem de eo licet, in tantum, quod diabolus fugit, quando tale nefandum crimen comittitur, ut tradit. Afl. in constitut. Nea- politi. l. 3. rub. 42. num. 11. & memorabile est illud, quod scribit D. Hieronymus super Isaiam, & lob. quod in illa nocte, quo Christus redemptor noster natus est ex Virgine Maria, omnes sodomitæ mortui fuerunt, & cum illis Virgilius celebratissimus Poëta, qui illo morbo laborabat, vt ex Bermon. refert Salzed. ad Bernard. in præt. cap. 89. addit. 1. lit. A. & ex alijs refe- runt etiam Cenal. commu. contra communis. quaf. 248. num. 10. Emmanno Valle de incantat. & ensal. scit. 3. cap. 4. num. 12. vbi num. 26. dicit, quod Caluinus ha- reticus, Aristoteles, & alij Philolophi totius natura- lis, & moralis præcipui in gentilitate magistri, fo- domitiæ fuerunt, excepto Platone, qui amore verita- tis contemplande abstinuit se ab omni delectatione venerea.

Multa circa huius criminis detestationem, & de eius speciebus, ac variis diuersarum nationum poenis vide apud nostros Lusitanos. Ordin. Regiam lib. 5. tit. 13. vbi nota parentes meus, & apud Castellanos. l. 2. tit. 21. par. 7. vbi Greg. & l. 1. tit. 12. l. 8. noue recipiat. vbi Azeued. S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 11. Lambeth. de iurepatroni part. 1. lib. 2. quaf. 9. art. 18. Laetant. in lib de falsa Religione, cap. 10. num. 36. Clat. lib. 5. Sodomia, Couar. in Clem. si furiosus. part. 1. §. 1. num. 6. Duen. reg. 103. Alphan. collect. 136. Lancet. Conrad. in templo omnium iudicium l. 1. cap. 9. de Pretore §. 3. tit. de sodomi- tis. Aluar. Pelag. de planctu Ecclesiæ lib. 1. cap. 2. Ioseph. Ludovic. Luensi decif. 17. ex num. 2. Casian. in confut. Buggen. rub. 7. §. 3. verbo à fâne testamen. ex num. 4. Bo- nacol. commun. crimin. verb. sodomia, Sebaft Medic. in summa peccat. part. 1. tit. 8. quaf. 34. Simanc. de calabol. iu- sit. tit. 64. ex num. 73. Ioan. Garcia reg. 55. ex num. 40. Anton. Scap. de iure nos scripto lib. 5. cap. 143. Agid. Bossi in prax. tit. de stupro detest. in masculos. Plot. de in- literi surando §. 6. ex num. 42. Menoch. de arbitri. casu 286. Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 43. Franc. Viujian. lib. 2. opin. 726. & seqq. Spiv. in speculo testan. gloss. 19. princ. n. 50. Cotta in memorab. verbo predicones. Anton. Gomez. 180. Tauri. num. 32. cum seqq. Ioan. Vella de pñia deli- clorum. cap. 2. 3. Viujian. commun. opinianum, verbo Sodomi- dia delictum, & tom. 2. li. 9. tit. 7. num. 15. pag. 479. Pe- guer decif. 72. cù seqq. Menoch. de arbitri. casu 286. Ze- ro. in prax. Episcop. part. 1. verbo, nefandum. Stephan. Quarant. in summa bullarij verbo sodomia. Cardos. in praxi Indicione. col. verbo, Bernard. Muscatel. in præt. cri- min. tit. de adulterio. & c. n. 26. cum seqq. Rebuff. de paci- ficiis possessoribus. n. 208. Amed. responsa 31. Bernad. & Salzed. in præt. cap. 89. in nonissima impref. Macard. de probat. concl. 131. Aloys. Riccius in collect. decif. par. 1. collect. 184. & part. 3. collect. 525. Card. Baron. analism. Ecclesiæ, tom. 5. anno Christi 343 pag. mihi 405. Cenal. commun. cõtra communis. quaf. 248. Pradil. in summa le- gum penalium. part. 1. cap. 11. Farinac. in praxi criminal. part. 5. quaf. 148. num. 15. cum seqq. & conf. 2. 5. num. 8. & num. 59. Campanil. in diversi iuriis Canon. rub. 11. cap. 22. Cened ad Decretal. collect. 130. Petr. de Ledesma in summa part. 2. tract. 27. cap. 5. latè Emmanno Valle de incantat. & ensal. scit. 3. cap. 4. Sayt. in clavi Regia. lib. 8. cap. 5.

Q 4 cap. 5.

cap. 5. num. 16. Azor instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 1. 8. q. 3.
¶ p. 3. l. 3. cap. 18. cum fegg. Fr. Emma. quæst. regul.
tom. 1. quæst. 28. art. 1. loan. l'meda in lib. tom. 2. cap. 36.
vers. 14. pag. 708. Valer. Reginald. in præsi. fori. pem.
tom. 2. lib. 22. à num. 49. Aldret. de religiosa disciplina
tuenda. lib. 2. cap. 15. §. 5. Fr. Francile. Coriolan. Ca-
puccini. in tratt. de casibus resseruatis. p. 2. satis 9. §. 10.
nro. 20. cum fegg. Ludou. Miranda in matr. Prelat. tom. 1.
q. 5. 2. art. 2. concl. 4.

lib. 7. cap. 12. num. 23. Avila eod. tratt. p. 7. diff. 4. deb.
Henric. in summ. lib. 1. 3. cap. 26. in gliss. lit. N. S. lib. 1. 4.
c. 5. lit. F. Petri. de Ledelma d. tratt. 17. cap. 5. cond.
Ma ta de iurisdict. part. 2. c. 16. Bellocch. in præsi
casibus resseruatis. part. 2. q. 1. nro. 217. Homohn. de casibus
referunt. part. 2. c. 4. seqq. 5. Floron. in simil. tratt. part.
caja 7. §. 1. n. 9. Finel. cod. tratt. caja 9. num. 5. Billig.
tom. 2. tratt. 17. c. 17. num. 127. Diana d. tratt. 3. misc.
refol. 65. Soart. de censor. diff. 3. seqq. 4. nro. 20. Marc. Au-
Gustin. in summ. lib. 1. 3. num. 23. N. S. lib. 1. 4. deb.

- 4 Deliciantur à clero, &c.] Notatur ad hoc quod ele-
cicus nefandum hoc scelus perpetrat deponitur, ac
in monasterium reditetur, vt per Bernard. d. cap. 89.
num. 4. Bermond, de publicis concubinariis, tit. de peccato
sodomie, num. 37. Duen. reg. 101. limit. vlt. Campanil.
d. cap. 21. num. 7. & 10. vers. sumi preterit; quare si in
Ordinibus ministrare, vel celebrare audeant, irregu-
lares fieri à solo Papa dispensando opinati sunt. Fieri
in praxi criminis. Canonica, part. 6. cap. 37. numer. 11.
Clar. in s. solennia, num. 5. Lambertin. de iure paron-
part. 1. lib. 2. quæst. 2. art. 18. num. 4. Cou. in Clem. Si fu-
riosus, part. 1. num. 6. Franc. Marc. Delphin. decis.
687. num. 16. part. 2. Saledz. ad Bernard. d. cap. 86.
Verum hæc resolutio impugnatur ab Aretin, in cap.
cunn non ab homine, de iudic. cùmque multis additis ra-
tionibus sequitur Nauar. in man. cap. 27. num. 249. &
est recepta opinio apud recentiores, quam etiam tuer-
tur. Sayr. de censur. lib. 7. cap. 12. num. 22. Valentia tom. 4.
disp. 7. q. 19. punct. 3. circa finem. Soar. tom. 5. disp. 31.
scit. 4. num. 20. Fr. Emma. d. quæst. 28. art. 2. Aldret. d.
cap. 15. num. 34. Henr. in suau. lib. 3. cap. 36. §. 1. in
commento litt. M. & lib. 14. cap. 5. §. 1. litt. F. Floron. de
caſib. reſeru. p. 2. caſu 7. §. 1. num. 7. Finell. in ſimiſ traſt.
caſu 6. n. 6. me citato in hoc loco. Diana reſol. moral. p. 2.
traſt. 3. miſel. reſol. 69. Campanil. d. cap. 22. n. 9. vbi
num. 40. refert. Id vidisse quandam apostilam scriptam
manu Cardin. Lutij Saxi cùm regens summi Pratorij
penitentiariae erat, qui in manuali Nauari loco pro-
xime citato, poſt illa verba, sed ſolum exercentem, qui-
bus aut non omnem clericum ſodomitam fieri irregu-
larem vigore conſtitut. Pij V. de qua in frā, ſed exercentem
tantumq; addit hac formalia verba, nec exercentem,
prout alia ſanctissimum D. N. dixit, at verò facta
verbo in Signatura. id eſt, penitentiaria, temnit. P. Tolet.
negatiuum.

6 Rigidius cum ſodomitis procedendum dixit Pius V.
in sua conſtitut. incip. Horrendum ſcelus, de anno 1581.
sub Dat. Romæ die 3. Septembri, per quam omni
privilegio clericali, officio, beneficio, & dignitate pri-
uati degradantur, ac brachio ſeculari traduntur in il-
lis verbis ibi, omnes, & quoſcumque Presbyteros, & alios
clericos ſeculares, & regulares, cuiuscumque gradus, & di-
gnitatis tam dirum nefas exercentes omni privilegio cleri-
cali, omnig; officio dignitate, & beneficio Ecclesiastico pre-
fensi Canonis autoritate priuamus; ita quod per indicem
Ecclesiasticum degradati potestatis ſeculari tradan-
tur, qui de eis illud enim capias ſupplicium, quod in laicos
hoc in exitio devolueros legitimis reperire ſanctioribus
conſtitutum, ref. 10 ego ipſe de officio, & potest. Epifcopi,
part. 2. alleg. 46. n. 21. quæ quidem Piana conſtit. tan-
tum pertinet ad forum exterius, ſicut tenet Iacob. de
Graff. d. cap. 90. num. 4. & 5. & in foto conscientia
vſi recepera non eſt, vt reſolumento Aul. de censur. p. 7.
disp. 4. dub. 7. conel. 7. in fin. Filiae. de caſib. reſeru. p. 2.
c. 7. §. 1. num. 8. Belloch. in praxi de caſib. reſeru. part. 2.
q. 1. num. 22.1. Diana d. traſt. 3. miſel. reſol. 61.

7 Circa quam conſtitucionem notandum eſt primò,
quod ſub illa non includuntur quilibet ſodomita, ſed
ſolum exercentes, illi ſcilicet, qui quali ex vſi conſtitu-
to ad exerceſt, vt poſt Nauar. & alios reſoluent
Fr. Emma. quæſt. regul. rom. 1. q. 30. art. 19. Sayr. de cens.
Genuenſ. in praxi Curia Archiep. ſopolis Neapoli, cap. 67. Emman. de Valle d. ſel. 3. cap. 1. n. 1. Noct. Carc. de benefic. part. 11. cap. 10. n. 19. Aldret. d. cap.
q. 5. n. 27. Azor. inſtitu. moral. part. 2. lib. 7. cap. 18. p. 1. Campanil. d. cap. 22. num. 11. Coriol. d. §. 10. num. 11.
& hæc eſt omnino tenenda ad prædictam conſtitu-
tioſtio, exploſa contraria ſententia Joan. Vella d. op.
33. ver. o. hodie autem, Salzed. d. cap. 39. in addit. fin. b.
versum tamē, Flau. Cherubin. in corpor. Polig. conſtitu. 72. Pij V. ſchol. 2. Ceuſal. doce. ſcī. ſib. n.
quorum reprobauit opinione d. r. v. d. eff. & p.
reſteſate Epifcopi. part. 2. alleg. 46. num. 21. & idem in
Curia non facile adiunxitur impetratiōne de be-
neſcio ob crimen nefandum, prout aliquando ego vihi
nam cùm ab hinc tribus annis coram Reuerendissimo
D. Vulpio, tunc S. D. Gregorij X V. Dativo, deo
ſuper hoc in contradictione eleni, ſupplicatione in
luorem vnius contra aliū proprieſtatem ſodome-
iam ſignata, & hinc inde ab iſdem pluribus addidit
me præſente, ipſe Dominus prædictum ſupplicatione
nomen laceraſandū iuſſit, perpetua ſilencio tam
ad testabili controvērſia imponendo, affirmando ignor-
& inauditam in Curia impetratiōne, & fe auditi
tempore Clementis V II. ſummi Pont. ſimilem gto-
tiam ei uifite expuſtulatam, cui ille in ſupplicatione
ſubscripsit, Pogionem queris.

Secundò notandum eſt non comprehendere illam
conſtitucionem omnem exercentem luxuriam con-
naturam, quæ comprehendit omnem pollutionem extra-
ordinariam, neque exercentem omnem actum ſo-
domiticum, qui comprehendit omnem pollutionem
habit. in cum alio, vel alia extra vas ordinatum, ſed
ſolum habentem copulam ſodomiticam conſummatam, ſi natura ſemen intra vas effundant, propterea
nem Lælius Zechius in suis reſponsionib. ad cofra con-
ſcientia. caſu 1. rubr. irregulariter prouocante de-
dicti qualitate, verò quod ſi in anteriorum. Salzed. d. op.
in ſia. Fr. Emma. tom. 1. q. 30. art. 28. Campanil.
cap. 22. num. 14. Coriol. d. §. 10. n. 25. ver. prædicta.
Iacob de Graff. in aurice decisi. part. 1. lib. 2. c. 29. n. 11.
Zauard. in direct. Theolog. part. 2. præd. 6. c. 9. Auct. in ſa
moral. part. 3. lib. 3. c. 19. q. 4. Chapuelli. de cofra re-
ſeru. cap. 1. q. 3. part. 2. Finel. de cofra 9. num. 6. Floron
eod. traſt. part. 2. caſu 7. n. 8. & 9. Belloch. in praxi
de caſib. reſeru. p. 2. q. 1. n. 220. Filiae. tom. 1. traſt. 1.
n. 127. Soar. de censur. disp. 31. ſcī. 4. n. 11. Ad incep-
tum enim caſum reſervatum ſodomia neceſſarium
eſt ut ſemen intra vas effundant, fin dicit non
erit propriæ ſodomia, & per conſequens ne caſu ſeruatus,
ita Iacob. de Graff. tom. 1. lib. 3. conf. 3. n. 20.
de adulter. Bonac. de marini. q. 4. puncto 1. num. 1.
Finell. d. caſu 9. n. 6. Homobon. de examin. eccl. ſe-
traſt. 7. c. 18. q. 114. afferit tunc ſodomiam eſſe cul-
Epifcopo reſervatum quando deſtitutum eſt conſummatum
& perfectum, quoq; accidit quando ſeminatio ſu-
ta eſt in vafe obſcene.

Tertiò notandum eſt neque omnem exercentem
prædicta conſtitut. obligari, & deuinci, ſed no-
rium, non ita occultum, vt expreſſe reperit Vogl. in
traſt. de irregulari. c. 4.3. §. 2. num. 4. & Iacob. de Graff.
in ſuau. anreis decisionib. lib. 2. c. 60. ſub n. 13. Hentil. in ſuau.
lib. 14.

De Excessibus Prælator. &c. Tit. XXXI. 189

*lib. 14 cap. 5, §. 1. Azor d. part. 3 c. 19. q. 6. & 7. Campan.
d. cap. 22. n. 12. Ego ipse d. alleg. 46 n. 27.*

reserv part. 2. casu. 7. §. 1. n. 8. Finell. cod. tract. casu 9. n. 6.
Filiuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 17. n. 127.

Silaci excommunicatione subdantur, &c.] Quærit 12
Azor. d.lib. 3. c. 19. quæst. 1. an prædicta Constitutio-
ne Pij V. sit aliqua peccata contra sodomitam, laicos con-
stituta; & responderemus gratiæ huius enim totius Christia-
ni Imperij legibus igni traducantur, ut referunt Gomez
l. 80. Tauri num. 32. ad finem, Menoch. d. casu 286.n.2.
Fatin. d.q. 148.n.1. & 4. Azor. d.lib. 3. c. 1.6. in princip.
Moder. de iuris diæt. p. cap. 1. n. 15. Clar. in sodomia,
nisi sint minores, qui iudicis arbitrio venient puni-
endi, Menoch. casu 286. m. 19. Farin. q.9.2.n.83. cum
seq. & q. 148. n. 76. & cons. 3. n. 15. Hortens. Causale de
brachio Regio. p.4. n. 79. it. Et corrum bona confiscan-
tur. Gomez l. 80. n. 32. in fine, Menoch. d. casu 286.n.
9. Peregr. de iure Fisci lib. 5. it. i. n. 169. Farin. d.q. 148.
. n. 12. Infames sunt, Donel. commentator iuri Civilis, lib.
18.c. 7. column. 1. Farin d.q. 148. n. 11. Cardol. in praxis in
dicendum verbo sodomia, num. 8. Et testamenti fictionem
amittunt, Couf in Clemensi furiis p.1. §. 1. n. 6. col. 4. 15
Guillelm. in cap. Raynatus verbo mortuo, n. 139. Mc-
noch. d. casu 186. n. 10. & casu 360. n. 93. & 150. Auend.
ad l. 40. Tauri, gloss. 7. n. 16. Fatin. d.q. 148. n. 16.

SUMMARY.

- Subditus non tenetur carere superioris aliquid exigenti, vel praeципienti contra tenorem sui priveslegij.
  - Prelati exempli sola obedientia non sufficit ad transferendam possessiōnem subiectiōnis in Episcopum, sed requiriuntur totius Conuentus.
  - Exemptioni an renuntiari possit, ostenditur.

C A P. Sanè. V.

Vbditi non tenentur obediē superiori in his, in quibus sunt libetē per privilegium Papæ, & ideo Abbas non tenetur obediē Episcopo quando agitur de libertate Ordinis concessâ a Papa. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabarei. Ioan. Andt. Hostien. Berr. Anch. Panotmit. Marian. Socin. Vivian. in rationalib. 5. seris Pontif. pag. 184. Alagonia in compendio iuriis Canon. pag. 705. remissione Ximen. in concord. part. 1. refutetur ab Anton. Augustin. collect. 2. Decretal. lib. 5. tit. 13. c. 1.

Contra liberatorem Ordinis. Quid si Abbas obediens an inducat quasi possessionem subiectionis, si Conventus non consentiat? cui quicquid responderet Panorum, in cap. cùm dilectius, num. 7. de Religiosis domibus, in hæc verba. Notabitur, quod sola obediens Prælati exempli non sufficit ad transferendum possessionem subiectionis in Episcopum, sed requiriuntur totus Conventus, refert, & sequitur Erasmus a Cockier, in prædictum monasterij dominatarum, in suo tract. de iuris dicti Ordinarii in exemptos p. 3. quæst. 11. in princip. & quæst. 34. querit an renunciari possit exemptioni, & distinguat cum Angel, in § idem inquis. num. 44. Instit. de exemptionibus. inter exemptiones toti alii Ordini, aut particulari persona confessas; in tñ concessis toti Ordini renunciari nequeat, at vero si particulari personæ exemptione confessa est, renunciari possit, intelligitur, ac sequitur si exemptiones principaliter renuntiantis personam respicient.

S V M M A R I V M.

- ¹ Vicarius Ecclesie, usurpans sibi ipsius Ecclesia personarum contra prestitum instrumentum ad officium suis executio

executionem admitti non debet.

CAP. Illud. V I.

Vicarius qui contra fidem, & iuramentum con-
victus, vel confessus fuerit, falso sibi assumpisse
personatum, ad executionem sui Ordinis in eodem
Episcopatu admitti non debet. Colligunt ex Ordin.
Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabarel. Ioan. Andr.
Hostiens. Butr. Anchar. Panormi. Marian. Socin. Viuvian.
in rationali lib. 5. juris Pontif. pag. 184. Alagona in com-
pendio iuris Canonici pag. 705. temistiū Ximen. in con-
cord. p. 1. refutatur ab Anton. August. coll. 4. Decretal.
lib. 5. sub tit. de iurevinando. c. 1. & est post Concil. La-
teranen. sub Alexandri III. p. 39. c. 2.

2 In gloss. *Falso*, ibi, unde tanguum indigni priuandū sunt. Notatur ad hoc, quod peritus beneficis est per sententiam priuandus, de quo vide Gutier, *canonica lib. 2. cap. 5. numer. 96.* Soar, *de Religione*, tom. 2. tractat. s. lib. 3. cap. ult. numero 6. 17. 21. Et 22. Sayt. in claus. *Regia*, lib. 5. cap. 9. num. 8. AZOR. institut. moral. p. 2. lib. 7. c. 18. q. 4. NICOL. GARC. de benefic. par. 11. cap. 10. n. 166. cum seqq.

SUMMARIUM.

1. Excommunicatio lata contra subditum, quia non pareret quibus erat privilegiatus, non tenet.
  2. Decretum Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. 3. refertur.
  3. Sententia Ordinarij lata in exemplum tanquam ab incompetentem iudice prelata est nulla.

CAP. Cum ad quortindam. VII.

Celest. III.

Clemens. III.
1 **E**xcommunicatio lata contra aliquem priuilegia-
tum ex eo quia non obediat in his , quibus erat
priuilegiatus , non tener . Colligunt ex Ordin . Abb .
antiq . Innocent . Collect . Zabareli . Ican . Andri . Hostien .
Burr . Anchiar . Panorm . Marian . Socin . Vifian . inratio-
nali lib . 5 . iure Pontifici pag . 184 . Alagona in compen-
dio iuris Canon pag . 705 . remissione Ximen . in concord . p .
1 . refertur ab Auton . August . collect . 2 . Decretal . lib . 5 .
tit . 1 . casp . 3 .

Numerum cueltionis. & personarum, &c.] Hodie
2 Concil. Trident. sess. 24 de reform. cap. 3. super hac ea-
dem re ita disponit. Interimque caueant ne iniutili-
bus sumptibus cuiquam graues, onerisive sint nōne
ipsi, aut quisquam suorum quicquam procreationis
causa pro visitatione etiam testamentorum ad pios
vslus præter id, puod ex relictis piis iure debetur, aut
alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus quod-
cunque sit etiam, qualitercumque effatur, acci-
piant, non obstante quacunque consuetudine, etiam
immemorabili exceptis tamen vñctualibus, que sibi,
ac suis frugaliter, moderatèque pro temporis tan-
tum necessitate, & non ultrâ, poterunt ministrare, de
cuius decreti materia, & intellectu plura tradit Prax,
Episcop. verbo visitatio. §. 6. vñ dub. 3. resolut subditos
non teneri ministrare equitaturas visitatori.

³ In Lateranen. Concilio.] Sub Alexand. III. c. 4. & adde aliud Iunoc. III. c. 4.

⁴ *Ipsum decernimus non tenere.*] Mota sententiam Ordinarij latara in exemplum, tanquam ab incompetente nullam esse, ut per Caslr. consil. 431. par. 1. & alios plures quos refert, & sequitur Erasm. à Chockier

*de iurisdictiōne Ordinarij in exemptione: part. 2. ep. 40. n. m. 1.
vbi m. 2. extendit ad sententiam excommunicatiō-
onis latam a quolibet Ordinario, que exemptione effice-
re non potest, etiamsi excommunicans sit in qua possi-
tione excommunicandi, vt teneat idem Chocquet
p. d. q. 7. m. 1.*

S V M M A R I V M.

- 1 *Prelatus inferior circa Episcopum non potest sum Ecclesiam, vel sibi subiectam alteri unire sine Episcopi consensu, etiam Metropolitanum autoritatem terueritudo te.*
  - 2 *Papa solus potest unire Episcopatus.*
  - 3 *Episcopus beneficia, & Ecclesias sua diocesibus in ptest amplia vi ibi.*
  - 4 *Vicarius generalis Episcopi non potest beneficia non sine speciali mandato etiatis data sit facultas configendi cum clausula generali.*
  - 5 *Capitulum Sede vacante potest unire cathedralis, que potest Episcopus, dummodo sibi non contra, & non potest de iure Episcopalis.*
  - 6 *Archiepiscopus unire potest beneficia in suadecanorum autem in diocesibus suffraganorum.*
  - 7 *Abbares, atque alij Prelati Episcopo inferiores non possunt iure beneficioriorum unione facere.*
  - 8 *Legatus de lacre potest beneficiis pro hac se legatis absque Episcopi prauidicio unire.*
  - 9 *Uno que per Episcopum fieri potest de iure communis, in quibus casibus emunatur, & certigatur Concil. Trid. ostenditur.*

CAP. Sicut vñire VIII.

Celest. III.

Episcopi sicut non possant wirte Episcopatus sine consensu Papae, sic nec inferiores possunt vult Ecl. sive fine consenserit Episcopi, nec sufficeret sola consenserit Metropolitanus, quia Metropolitanus non debet aliquid tentare in diocesi sui suffraganei fine illius consenserit. Colligunt ex Ordinari. Abbatum. Innocent. Colleat. Zabarell. Anton. Andr. Holm. Petri. Anchar. Panormi. Mar. Socin. Cened. collect. 87. Vixit in rationali lib. 5. iuris Ponitiey pag. 184. Alagois se compend. iuris Canonici pag. 706. remissus Ximena. De concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Augst. collect. 2. De ceteral. lib. 5. iuris 3. cap. 4.

etiam. iij. 5. iij. 3. cap. 2.
Ad Simmum. Pont. pertinere dignoscatur. *[Notum]*
ad hoc, quod solus Papa potest viuire Episcopatus, n
per Rhenan. Chopin. de *sua politia lib. 1. iij. 4. ex ann.
10. Duaren. de beneficis, lib. 5. cap. 6.* Hoiceta de inca-
mpatibilitate beneficiariorum cap. 3. num. 7. Refut. ipsarum
beneficiorum de union. a. n. 12. Caned. ad Diuersitatem capit.
n. 1. Nicol. Garc. de benefic. part. 12. cap. 2. xii. 6. cap. 19.
Valer. Reginald. in praxi fai pani lib. 30. stat. y
num. 299.

Ita Episcopieſt, &c.] Norat ad hoc, quod episcopus beneficia, & Eccleſias ſue diocesis vniueſtigavit per Rebuffi, in praxi tit de unioñib; num. 22. & in p; cap. extirpāde, s; qui verò de prebend. pream. & t; u; 23. vers; de iure autem. Foliū de visitat. lib. 1. cap. 11. n. 19. Azoſ. institut. moral part. 2. lib. 7. cap. 8. q; d; Nicol. Gare. de benefic. part. 12. cap. 2. num. 61. n. 17. fero ego ipſe de officio. & potest. Episcop. part. 1. alij. 66. n. add; Iordan. Baptista. Collan. de remed. ſu; remed. 7. 4. Sanch. in praecipa Deologia; tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 147. vbi n. 148. hoc ipſum vetum dictum tantum si velit vniueſtigare Eccleſiam ſecularē ſecularē. sed

De Excessibus Prælator, &c. Tit. XXXI. 191

sed etiam si velit vñire religioni alicui Ecclesiam, seu beneficium sua diœcesis, & num. 149. quamvis collatio illius beneficij ob Episcopi negligentiam deuoluta esset ad Papam, & num. 150. etiam illa reseruata fuit à Pontifice, dummodo ex huiusmodi vnione præiudicium non fiat expectanti auctoritate Apost. beneficia illa.

4 Vicarius generalis Episcopi non potest beneficia vñire sine special. mandato, etiam si sibi data sit facultas conferendi cum clausula generali, & ad omnia alia etiam requirentia generale mandatum, vt per Socin, hic art. 3. n. 43 Sbroz de Vicario Episcopi, lib. 2. quæst. 115. Rebus. in præxi bimf. ita. forma Vicariatus, n. 102. & d. tit. de unio. n. 37. Azor. d. lib. 6. cap. 28. quæst. 10. Nicol. Gare. d. cap. 2. n. 69. Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum. part. 1. n. 223. Aloys. Riccius in præxi fori Ecclesiast. decif. 492. in 1. edit. alias refol. 383. ante n. 1. in 2. edit. Stephan. Gratian. de cœpt. forcen. c. 278. n. 35. quos referto ego ipse d. alegat. 66. num. 7. addé Sanch. d. c. 29. n. 153. vbi reprobat Hieron. Gabr. consil. 200 n. 3. vol. 1. dicentem hoc posse Vicarium ex suo officio, & fuit dictum in Compостellana Parochialis 10. Ianuarie 1625. coram D. Manzanedo.

5 Capitulum Sede vacante potest vñire ea beneficia, quæ potest Episcopus, dummodo sibi non vñiat; & nihil pereat deute Episcopali, vt per Socin, hic art. 3. n. 40. quæst. 6. Caccialup. de vñiorib. art. num. 19. Petrus in ed. træt. cap. 5. n. 46. Rebus. d. tit. de vñiorib. n. 36. Azor. d. lib. 6. cap. 28. quæst. 9. Quatant. in summa bullarij verbo Capitulum Sede vacante q. 9. vers. qua conclusio. Nicol. Gare. d. c. 2. n. 67. & 68. Sanch. d. c. 29. num. 155.

6 Archiepiscopus vñire potest beneficia in sua diœcesis, cum in ea candem iurisdictionem exerceat, quam Episcopus in sua faciat nequit vñire beneficia in diœcessibus suffragancorum, vt per Abb. hic n. 4. & Socin, art. 3. quæst. 4. n. 35. Azor. d. lib. 6. c. 28. quæst. 7. Sanch. d. c. 29. n. 156. & probatur in hoc text. ibi, cum in dicta sui suffraganci, &c.

7 Abbatæ, atque alij Prælati Episcopo inferiores non possunt hanc vñionem facere, nisi hoc vniendius ex priuilegio aliquo Pontificio, aut legitima præscriptione acquisierint, vt per Innocent. num. vñic. Ioan. Andri. n. 2. Butt. n. 5. Anch. n. 3. notab. 3. Zabarel. num. 3. opposit. 2. in presenti, Rebus. d. tit. de unio. num. 32. & 33. Azor. d. c. 28. quæst. 10. Nicol. Gare. d. cap. 2. & num. 71. Aloys. Riccius. de refol. 383. n. 3. Sanch. d. c. 29. n. 159. vbi n. 160. contra supracitatos resoluit eos posse hanc vñionem facere, quando ita plene supiecetas sibi Ecclesiæ, habent, vt iurisdictione quasi Episcopali in eis fungantur.

8 Legatus a latere, qui potest in sua prouincia quicquid Episcopi in suis diœcessibus, potest beneficia prouinciae suæ legationis absque Episcopi præiudicio vñire, vt tenent Panorm. hic num. 4. Gamb. de officio, & potestate legati, lib. 5. de potestate legati in vñiendo beneficia, num. 40. & seqq. Azor. d. p. lib. 5. c. 29. quæst. 13. Nicol. Gare. d. cap. 2. n. 65. Vgolin. de officio Episcopie, 5. §. 1. n. 1. Aloys. Riccius in præxi fori ecclesiast. decif. 492, in 1. edit. & refol. 383. n. 2. in 2. edit. Sanch. d. c. 29. n. 158. vbi in fine adiudicat Legatum, qui non est de latere, non posse vñire.

9 Conclusio, quæ ex hoc text. deduximus num. 3. in aliquibus ampliatur, in aliis vero corrigitur per Concilij Trident. decreta: ampliatur namque in eo, quod sicut attento iure huius text. poterat Episcopus facere quovadunque beneficiorum vñiones, etiam illa reseruata essent, ita etiam attento Concil. Trident. siff. 11. de reform. cap. 5. cum illa tamen declaratione, quod licet iure antiquo huius text. hoc posset facere

sola potestate ordinaria, illo vero Concilij Trident. attento potest quoque potestate delegata, vt constat ex verbis ciudam Concil. d. cap. 5. ibi, possunt Episcopi etiam tanquam Apost. Sedis delegati. Autem licet Episcopis veraque potestate in his vñiobus procedere, & quid si non constat qua potestate procedit, vide quæ dixi in meo tract. de officia, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 92. & in his terminis Sanch. d. c. 29. n. 181. Sic etiam, & ampliatur in eo quod sicut iure communi huius text attento integrum erat Episcopo vñiæ regioni beneficium aliquod, ita & hodi stantibus decretis per Concil. Trident. cum duplii tamen limitatione adducitur per Sanch. d. cap. 29. num. 187. apud quem vide, si libet. Corrigitur vero quippe, quod attento iure communi huius text, vt ex eo deducit Socin, hic art. 4. quæst. 13. nu. 80. & art. 6. conel. 11. cum seqq. integrum erat Episcopo vñire beneficia suæ diœcessis cum altero aliena diœcesis accidente consensu Episcopi illius; ut vero attento Concil. Trident. siff. 14. de reform. cap. 9. nulla ratione licet vñire beneficia diœcessis. Corrigitur deinde in eo quod attento iure communi non erat resticta facultas Episcopi ad vñienda beneficia curata monasteriis, aut alii beneficiis; ut vero attendo Concil. Trident. siff. 24. de reform. cap. 12. interdicunt vñio cuiuscunque beneficij curati monasterio, aut euicenque operi pio, aut beneficiis simplicibus.

Cætera, quæ ad hanc materialem vñionum pertinent inuenies in notis ad Clement. 2. de rebus Ecclesiæ non alienan. interim tamen vide per me adducta 2. alleg. 66.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus, qui de suo crimine publicè glorietur, suspendi debet.
- 2 Peccat, qui glorietur, & sibi complacet in referendis, & expoundendis suis peccatis mortaliibus.
- 3 Confessio extraiudicitalis deducitur in indicio tanquam delictum particulare.
- 4 Iactans se faciliter per lubricum litigia non debet ad panam trahi.
- 5 Clericus ab officio, & beneficio suspenditur ob fornicationem notoriæ frequentem.

C A P . Quæm sit gracie. I X.

Innocent. III.

Clericus, qui publicè glorietur de criminis quod 1 commisit, puta quod cognoverit feminam, debet suspendi à beneficio, & ab officio si scandalum sit sequutum, v. g. si maritus dimisit vxorem cognitam à clericis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Colle & Zabarel. Ioan. Andri. Hostiens. Butt. Anehar. Panorm. Marian. Socin. Vivian. in rationali lib. 5. iuriis Pontificis pag. 185. Alagona in compendio iuriis Canonici pag. 706 remissiu Ximen. in concord. part. 1. referuntur ab Anton. Augustin. collect. 3. Detret. lib. 5. tit. 24. cap. 2.

Chm malefectori gloriari.] Notatur ad hoc, quod 2 qui glorietur, & sibi complacet in referendis, & expoundendis suis peccatis mortaliibus, peccat, vt per Petr. Nauar. lib. 2. de refut. cap. 4. part. 2. dub. 1. num. 21. & 22. Couar. variar lib. 1. cap. 2. numer. 8. quos refert, & sequitur Sayr. in clavis Regia, lib. 3. cap. 3. num. 34.

Non erubuit confiteri, &c.] Notatur ad hoc, quod 3 quando confessio extraiudicitalis deducitur in iudicium

cum tanquam delictum particulare, & de per se, veluti quando clericus de delicto se excollit, praesertim si talis gloriatio tendat in infamiam alterius, tunc talis confessio sufficit ad inponendam aliquam peccatum extraordianariam arbitrio iudicis, ut per Hippol. in l. de minore, in princip. num. 51. ff. de quest. & in l. eos num. 21. ff. de falsis, Bernard. reg. 225. limit. 6. Anton. Gomez tom. 3. variarum cap. 13. n. 8. in fine. Mafcard. de probat. conclus. 350. n. 36. cum seq. & conclus. 497. n. 15. Ioseph. Ludovic. Lucan. decis. 32. n. 13. cum seqq. optimè Farinac. in praxi crimin. part. 3. q. 82. num 22.

4 Ille verò, qui se faciliter & per lubricum lingua iatet, non debet ad peccatum trahi, vt Bonac. commun. criminal. p. 1. verbo iactans sol. 85. Mafcard. de probat. conclus. 781 n. 7.

5 Ab officio. & beneficio suspendere. 1. Notatur ad hoc quod clericus ab officio & beneficio suspenditur, eo quod gloriatus esset se virginem corruptisse, ut per Menoch. de arbit. casu 331. num. 3. cum seq. & casu 332. n. 1. Clericus enim ab officio & beneficio suspenditur ob fornicationem notoriam frequenter, & diu continuatam, & alios offendentem, ut per Azot. institution. moral. part. 2. lib. 6. cap. 7. quest. 13. Duen. reg. 101. limit. 4.

6 Ex quibus etiam verbis colligi videtur clerici confessionem extrajudicalem esse ad condemnationem sufficientem, contra id quod habetur in cap. de hoc. de simos. & in l. Dianus. 3. ff. de custod. reorum; pro intellectu tamen vide Anton. de Fuerres. Canon. sect. lib. 1. cap. 12. vbi ait Clericum de quo hoc tex. puniri non propter extrajudicalem confessionem, & gloriationem publicè factam, sed per legitimas probations, de quibus iudicii constare debuit, ut significat illa tex. claus. si sibi confiterit, qua importat plenam & legitimam probationem. cap. constitutus, de filiis presb. cap. si confiterit 22. de accusat. qua deficiens absque dubio clericus non fuisse spensus ab officio.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus auctoritatem, vel consilium directe, vel indirecte homicidio praestans, irregularis efficitur.
- 2 Episcopus ubi temporalem habet iurisdictionem laicum indicem constituit, qui in causis criminalibus ius dicit.
- 3 Clericus iuris peritus si faciat consilium quod dedit causam mortis, est irregularis.
- 4 Consultores in causa sanguinis sunt irregularares sequuta morte, vel mutilatione membra ob eius dictum.
- 5 Irregularis non sit qui in genere interrogatus, in genere aperit ius in causa sanguinis.
- 6 Clerici assistentes executioni sententia quando irregularares sint ostendit.
- 7 Homicida clericus propter homicidium venit beneficiis priuandus.
- 8 Presbyter quinon est, non potest in Episcopum conscriari.
- 9 Episcopus criminosus cogitur Episcopatum renunciare.

CAP. Ex litteris. X.

1 Episcopo prohibitum est indicere purgationem ferro carenti, nec debet præstare auctoritatem specialiter, nec personaliter interesse ut pena corporalis alicui infligatur; quod si directe, vel indirecte suo consilio, vel auctoritate homicidio sequatur, sit irregularis, vnde reputatur indignus Alaris ministerio, & quia sine illo non potest impleto

officium Pontificale, est amouendus ab Ecclesia, & aliis idoneus eligendus. Colligunt ex Ordinat. Abb. antiq. Innocent. Collectan. Zabarell. Ioan. Andre. Flouren. Botr. Anch. Panorm. Mariam Socin. Viuian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 185. Alagna in compendio iuris Canonici pag. 706. remissus Ximen in concord. p. 1. & 2. refutatur ab Anton. August. collect. 3. De talib. lib. 5. tit. 14. c. 3.

Ad eius iurisdictionem spectante, &c. 1. Notatur ad hoc, quod Episcopus ubi temporalem habet iurisdictionem laicum iudicem constituit, qui in causis que criminalis dicuntur, ius dicat, ut per Azot. institut. moral. part. 2. lib. 3. e 32. q. 9. in princip. Valer Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. num. 125. vbi n. 15. telob. per hunc text. clericos, qui intersum executum pax, fieri irregularares, si presentes praesentem aliquod auctoritatis in ea executione.

Qui respondit, &c. 1. Notatur ad hoc, quod si clericus iurisperitus faciat consilium super causam occidentem, & tale suum consilium der causam mortis, talis clericus est irregulatis, quamvis iuste, & tute consiluerit, ut per Hippol. de Mafsil. consil. 10. num. 19. Consultores enim in causa sanguinis esse irregulares secundum morte, vel mutilatione membra ob eius dictum, quando consulunt in causa aliquo particulari, tenet Sayt. de censur. lib. 6. cap. 18. num. 2. Bonac. 6. lib. 1. disput. 7. quest. 4. punct. 1. num. 6. quamvis postea ante perpetrat facinus consilium reuocaret mandata rationes ad dissiudendum adhibentes, ita Molin. in inst. tom. 3. tract. 2. disput. 731. num. 1. Lefsi. red. mil. lib. 2. cap. 13. dub. 3. num. 17. Megala in 2. lib. 2. cap. 1. quest. 3. num. 1. Barthol. à S. Fausto in specie Confess. disput. 4. quest. 69. num. 3. Maledict. in 2.2. tract. 4. cap. 1. dub. 3. Nec obstat quod mandans fieri homicidium non incurrit irregularitatem, si reuocauit mandatum, & post reuocationem huiusmodi mandato intime tam & notificavit complicit ille homicidium, ut resoluimus in collect. ad Clem. si furio. ut num. 9. de homicid. quia haec est differentia inter mandantem & consentem, nam mandatarius non exequitur mandatum nomine proprio, sed nomine, & in gratiam mandantem, & ideo postquam reuocauit mandatum, & hoc eis notificauit, si mandatarius his non obligatis commititat debitum, illud committit, nomine proprio arbitrio, & proinde ei improbus securus in consulente, quia ostensione commodi vel honoris, consulent voluntate alterius ad damnum inferendum permissit, & haec mortis tendit datur, quandiu ipse tali consilio incitatus damnum concepit volt exequi quicquid contrarium in materia restitutiois exigitur. Pet. Navas. de rebus lib. 3. cap. 4. n. 27. Salon. 2. 2. quest. 62. art. 7. contr. 9. Azot. institut. moral. part. 3. lib. 4. cap. 11. quest. 1. Valer Reginald. lib. 10. cap. 10. quest. 2. n. 108. Vnde patet Doctorem 3. q. 7. Sayt. d. o. 1. 8. n. 25. Henric. lib. 14. c. 12. n. 6. Molin. de inst. tom. 4. tract. 3. disput. 74. n. 5 quos referit & sequitur Bonac. d. punct. 1. n. 7.

Verior etiam praesentiam. &c. 1. Notatur ad hoc quod clerici assistentes executioni sententiae irregulariter sunt, si cum sua praesentia prebeant auctoritatem supplicio, securus si colummodo assistent, nec ad illam cooperentur; ita Bonac. d. punct. 1. num. 16. vbi in fine aduertit intelligendam principalem conclusionem de clericis habentibus iurisdictionem temporalem, qui sua praesentia aliquo modo praestant auxiliu.

De Excessibus Prælatorum, &c. Tit. XXXI. 193

7 *Ipsum indignum Altaris ministerio reputans.*] Ergo clericas homicida propter homicidium venit beneficiis priuandus, non tamen ipso iure illis priuatus est, de quo vide Couar. in Clement. s. favoris part. 2. §. 3. num. 6. Clar. s. homicidium num. 21. Gutier. canoniarum lib. 2. cap. 5. num. 6. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verbo priuatio §. 1. & part. 2. verbo clericis §. 6. & verbo homicidia §. 11. Ceual. commun. contra commun. q. 147. n. 9. & q. 569. Soar. tom. 5. de censur. disp. 4. scđ. 4. Azor. *Instit. moral.* part. 2. lib. 7. cap. 17. q. 1. Farin. in praxi crimin. part. 6. q. 129. n. 63. Gonaz. ad reg. 8. *Cancellarie gloss.* 15. n. 70. & 80. Nicol. Garc. de benef. part. 11. cap. 10. n. 3. 9. cum seqq.

8 *Sine Altaris ministerio, &c.*] Ergo is, qui Presbyter non est, vere non potest in Episcopum conferari, de quo vide DD. citatos ad c. vni. in fine, de clero per salutem promo.

9 *Ut Episcopatui cedat.*] Notatur ad hoc quod criminosus Episcopus cogitur renuntiare, ut per Flamin. de resgnat benef. lib. 3. q. 17. n. 18. vbi dicit, quod Episcopus in presenti consensu homicidio, indignus est Altaris ministerio, & per consequens non potest Pontificale officium exercere.

10 *Faciat si eadem, &c.*] Ergo per dispositionem & priuationem vacat beneficium ipso iure, ut per Gonaz. ad reg. 8. *Cancellarie gloss.* 15. n. 97.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficij collatio facta indigno occultiè cassari debet, & conferens secundo ante cassationem prime collationis, priuandus est ea potestate conferendi.*

2 *Succentor quis dicatur offenditur.*

3 *Aleatores publici sunt infames.*

4 *Aleatori facta collatio beneficij est nulla.*

5 *Doctores referuntur de ludis, & aleatoribus agentes.*

6 *Vsuarium clericis contrahit infamiam iuris.*

7 *Infames ad beneficia promoueri non possunt.*

8 *Infamis infamia iuris priuare beneficis obtentis.*

9 *Statutum, seu consuetudo ludi permisiva in clericis viti corripeta omnino improbatur.*

C A P. Inter dilectos, XI.

1 *P*ersonis indignis, & vilibus non sunt danda dignitates, & si probetur aliquem esse publicum aleatorum, & manifestum vsuarium, ut qui in ludo mutuat undecim denarios pro duodecim, non obstante consuetudine, quæ corruptela est, collatio dignitatis illi facta est irritanda, & sic improbantur ludi voluptuosi. Item quando contra aliquem improbantur quod in litteris ipsius fuit posta quedam clausula præter conscientiam iudicium, & sic videtur falsarius, tamen si non probatur quod dictus accusatus apposuit illam clausulam, vel quod procurauerit ut ab alio poneretur, vel quod scienter sit vñs litteris falsificatus, non habetur falsarius præterim si postquam fuit illi hoc obiectum, non fuit illis vñs. Item si concessio beneficij prius fuit facta aliqui, deinde fuit facta alteri, secunda concessio irritatur, licet primus deinde sit repetitus in dignis, & qui prima concessione non reprobata, secundo concessis propter hanc inconfititiam potestatem concedendi debet pro illa vice priuari. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabirel. Ioan. Andr. Host. Butt. Anch. Panor. Mar. Socin. Vinian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 186. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 707. remissive Casal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 3. Decret. lib. 5. tit. 14. cap. 4.

Collect. Barbos. Tom. 111.

Super succentoria.] Succentor in quibusdam Ecclesiis maxime Cathedralibus, solet esse beneficiarius eius aitem munus, & officium est absente Cantores seu precentore incipere cantum in choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare; unde in quibusdam Ecclesiis vocatur vicecantor, quia cantoris vice fungitur, ita Azor. *institut. moral.* part. 2. lib. 3. cap. 22. in fine.

Publicum aleatorum.] Notatur ad hoc, quod aleatores publici sunt infames, ut per Vinian. tom. 1. commun. opinionum lib. 3. tit. 29. de religiosis & sumptibus funeralium num. 4. vers. vbi loan. Andr. pag. 4. 1. Malcard. de probat. concl. 995. Rebuff. de r. probat. testium, num. 23. Molina de instit. tract. 2. disp. 1. 59. vers. nihilominus, Chald. Pereira in comment. ad §. sacer. num. 44. vers. cinadi. Institutum de inofficio testamen. Ac per consequens collatione facta Clerico aleatori est nulla, si de hoc constabat tanquam facta indigno, & si non constabat, quia erat occulus, debet irritari, de quo vide Perez l. 2. in princip. tit. 10. lib. 8. ordinamen. pag. 232. & l. 37. col. 2. tit. 19. eod. lib. 8. pag. 385. Metoch. de arbitrio casu 389. num. 3. Azued. l. 2. num. 59. cum seqg. tit. 7. lib. 8. nous recipit. Flamin. de resgnat. benef. lib. 4. quest. 3. num. 65. cum seqg. Ludovic. Beia respons. casu sum conscientia p. 1. casu 61. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 57. art. 2. Nicol. Garcia de benef. part. 7. cap. 8. num. 39. vbi num. 40. refert. Rotam decr. 426. num. 2. part. 1. divers. consuisse clericum aleatorum indignum esse, cui beneficium conferti debet, & si est publicus, esse ipso iure irritandam collationem, ita ratione consuetudinis excusandus non sit.

Cætera, quæ in hac materia circa clericos lusores, & quis ludus illis sit permisus, inuenies ad cap. clerici 15. *supra de vita, & honestate clericorum.* De ludis autem, & aleatoribus in communione si multa seire cupias confule Clav. in præl. lib. 5. §. ludus. Couart. in regul. peccatum. p. 2. §. 4. num. 5. cum seqg. Auiles ad c. 29. Prætorum. verbo iugos. Stephan. Colta in tract. de ludo. Bernard. & Salzed in præl. c. 73. in nouissima impr. ff. Ioan. Vella de penit. delictorum cap. 22. Auendan. de exequendis mandatis part. 2. cap. 9. Petri. Gregor. syntagmatum iuris lib. 30. c. 2. Cardol. in praxi iudicium. verbo ludus. Guid. Pancirola in thesauro variorum letcionum lib. 1. cap. 48. Motla in emporio iuris civilis part. 1. tit. 7. Perez l. 37. in addit. tit. 19. lib. 8. ordinamus. pag. 385. Malcard. de probat. concl. 995. Vinian. & alios tom. 1. commun. opinion. lib. 3. tit. 29. Gutier. de iuramento confirmatorio p. 1. c. 35. Mate. Anton. de Amat. Marchio decisi. 1. 3. Farin. in praxi crimin. p. 4. q. 109. & seqg. Pradil. in summa legum penal. p. 1. c. 35. Hortenf. Caudan. de brachio Regiop. 6. n. 2. 2. vers. nec Christianis. Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de discipl. clerical. 8. 24. Ex Theologis vide Fr. Thom. Bonn. de iustis negotiis. tract. de ludo. Sayt. in clavi Regia lib. 11. c. 13. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. q. 37. art. 1. Iacob. de Graff. tom. 1. consiliorum tit. de voto cons. 3. ex doctis Partibus Societatis Iesu. Henr. in sum. p. 1. lib. 8. c. 59. Molin. de instit. tract. 2. disp. 5. 1. Leonard. Leflius eodem tract. lib. 4. c. 4. dub. 1. Azor. *institut. moral.* p. 2. lib. 5. c. 25. Paul. Comit. responsor. moral. lib. 3. q. 7. n. 3. & q. 8. 9. & 10. Rebel. de oblig. instit. p. 2. lib. 12. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 10. n. 374. cum seqg. Ioan. de Salas de contract. tract. de ludo.

Ac vsuarium.] Notatur ad hoc, quod clericus vsuariorum contrahit infamiam iuris, ut per Couar. lib. 3. varior. c. 3. n. 3. in princ. vers. clericus vsuarinus. Bernard. in præl. c. 91. ante n. 1. vers. prima se offert. Ludovic. Pegeat. crimin. decisi. 1. n. 3. Gemin. de usuaris commen. 4. in præfat. n. 7. cum seqg. Farin. fragm. crimin. p. 1. lit. C. verbo clericus. n. 119.

R

Cum

Cum personis vilibus, & indignis, &c.] Ergo infames ad beneficia promoueri non possunt, vt per Azor. *inst. moral. part. 2. lib. 6. c. 7. quæst. 2.* Valer. Reginald. *in praxi fori penit. lib. 30. num. 199.* latè Nicol. Garcia *d. cap. 8. à princip.* Et propter infamiam iuris non solùm privatur infamis officiis, vel beneficiis obtinendis, sed etiam obtentis, vt per Azeud. *l. 7. à num. 4. tit. 9. lib. 2. noua recipil. D. Batbol. in l. cum Prator. §. vlt. n. 282 ff. de iudicio. Nicol. Garc. d. part. 7. c. 8. num. 33. cum seq. vbi n. 47. resolut. quod collatio, electio, seu prouisio facta infami, vel criminoso crime non inducente irregularitatem, seu inhabilitatem ad beneficia, non est nulla ipso iure.*

Que per pranam consuetudinem, &c.] Notatur ad hoc, quod statutum, seu consuetudo ludi permisiva in clericis vi corruptela omnino improbat, vt per Steph. Costa *in tract. de ludo art. 4. num. 6. vers. 8.* ad uer. Bellet. *disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali. §. 25. numer. 4.* Farinac. *in tract. criminal. part. 3. quæst. 106. num. 47.* vbi adiurit, quod licet text. *in presenti* loquatur in consuetudine clerici ludentis, & etiam mutantis pecuniam in ludo, ad usum, procedit tamen etiam quod clericus in ludo ad usum non mutet.

S V M M A R I V M.

- 1 *Episcopi munus est cognoscere de causa matrimoniali paenitentias publicas, & indulgentias concedere, unde inferior Prelatus de his se intromittere non potest, nisi ei competat de iure speciali.*
- 2 *Matrimonialis causa cognitione Episcopalis est dignitatis*
- 3 *Prelatus inferior potest ex consuetudine acquirere iurisdictionem cognoscendi de causis matrimonialibus.*
- 4 *Indulgentias non possunt concedere Prelati inferiores Episcopis, ostenditur.*

C A P. Accedentibus. XII.

Ad dignitatem Episcopalem spectat cognoscere de causa matrimoniali, iniungere publicas paenitentias, concedere litteras Indulgentiarum, & similia, & nullus eo inferior, vt Abbas, potest nisi de speciali concessione, vel alia legitima potestate. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabarel. Joan. Andr. Hostiens. Anch. But. Panorm. Mariani. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 186.* Alagona *in compendio iuris Canonici, pag. 708.* remissione Ximen. *in part. 1. & 2. defumitur ex Conc. generali Lateran. sub Innoc. III. c. 60.* & refertur ab Ant. August. collect. 4. *Decretal. lib. 5. tit. 10. c. vni.*

Episcopus dignitatis.] Ego cognitione causa matrimonialis est Episcopalis dignitatis, vt per Sanch. *de matr. lib. 3. diff. 39. n. 17.* & plures alios, quos refero ego ipse de officio. & potestate Episcopi p. 3. alleg. 84. quibus adde Aloy. Ricc. p. 4. collect. 1154.

De causis matrimonialibus, &c.] Notatur ad hoc, quod inferior Prelatus potest ex consuetudine acquirere iurisdictionem cognoscendi de causis matrimonialibus vt per Pala. *in repet. cap. per uestras, de donat. inter virum, & uxorem notab. 2. §. 1. n. 33.*

Concedendo etiam indulgentiarum, &c.] Notatur ad hoc, quod Prelati inferiores Episcopis, id est, Prelati, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, quales sunt Curati, Priores, Guardiani, & ceteri Prelati locales, non habent ex officio ullam potestatem ordinariam iute Diuino tributam ad con-

cedendas Indulgentias, nam potestas huiusmodi pertinet praecisè ad dignitatem, & iurisdictionem quasi Episcopalem, vt per Fr. Emmanuel. *quæst. regul. tom. 2. quæst. 86. articul. 1.* vbi in vers. 2. dico, tene Prelatos religionum habentes iurisdictionem Episcopalem, quales sunt Generales, & prouinciales, pollicit indulgentias concedere, & respondet ad text. *in presenti*, quod hic comprehendunt Abbes subiiciens Episcopis cognoscentes de causis matrimonialibus & beneficiariis, & si erant Abbes exempti (quod ipse non admittit) erant quidem Prelati locales non habentes iurisdictionem Episcopalem. Si vero dicamus loqui de Abbatibus exemptis habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, reprehenduntur non solum forsan credebant Indulgentias non solum fuit libertas, sed etiam fecularibus, & Religiosis sub aliis iurisdictione militantibus prodest posse. Ut enim suadit resolutio, & responsio ad text. *in presenti*, quam præstat Fr. Emmanuel *loc. citato*, admittenda non est, cum eius litteram nimis restrinxerit; verior enim opinio absolutè tener Provinciales, & Generales religionum suis subditis Indulgentias concedere non posse, videlicet de officio. & potestate Episcopi p. 3. alleg. 84. n. 19. ut in eiusdem tenet Sanctael. *in tract. de iubilato. 3. dub. in 2. immo regulari neminem Episcopum inferiorem Indulgentias posse concedere tradunt per text. in presenti.* Natura in tract. *de Indulgentiis, notab. 3.* Bellatin. ed. m. lib. 1. cap. 11. quæst. 3. quos referit, & sequitur Erasmus Chockier. *de iurisdictione Ordinarii in exemptis part. 3. 8. n. 1.* Franc. Leo *in thesau. fori ecclesiast. p. 1. c. 7. a.* Azor. *inst. moral. part. 2. lib. 1. cap. 5. q. 3.* Bonac. *de cramer. diff. 6. q. 1. puncto 3. n. 18.* Sanctael. *in tract. de laicis c. 3. dub. 2. lit. D.*

S V M M A R I V M.

- 1 *Sacerdos compellit non potest ad venelandum peccatum sine peccatum in paenitentia confessionis.*
- 2 *Sacerdos audita in Confessione renunciare non cogitur nisi preciperetur sub quacunque anathemate iuramento, & à quocunque Prelato, etiam summo potest.*

C A P. Dilectus. XIII.

Honor. III.

Sacerdos non potest, nec deber cogi ad reuelandum peccatorem, siue peccatum auditum in confessione. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabarel. Joan. Andr. Anania. Hof. Anch. But. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 187.* Alagona *in compendio iuris Canon. pag. 708.* remissione Ximen. *in concord. p. 1.*

Amplius etiam precepit sub quocunque anathematis comminatione, vel iuramento à quocunque Prelato, etiam Summo Pontifice, nam vere refondere potest se nescire, & iurare quod nescit, sub intelligendo tanquam homo, vel homini subiectus ita Iacob. de Graffis *in annis deiſ. part. 1. lib. 1. cap. 1. num. 2.* Onuphi. *de ſigillo. ſet. 2. quæſt. 2. dub. 1. vñiſ. pondeſo dubitationis.* Scat. *de penit. diff. 33. ſet. 1. num. 1.* Mart. Delrius *disquisit. magiſtar. lib. 6. c. 1. ſet. 2.* Nept. *in addit. quæſt. 11. art. 3. diff. 2. vñiſ. ad quartum exponit.* Vafquez *quæſt. 93. art. 4. dub. 12. num. 4. 5. 6. 7.* Valer. Reginald. *in praxi fori penit. lib. 3. num. 12.* Bonac. *de Sacram. diff. 5. q. 6. ſet. 5. punct. 4. n. 31.* Quod quidem sacramentalis Confessionis facultet detegendum non est, et iam quo ad crimen committendum

De Excessibus Prælator. &c. Tit. XXXI. 195

in perniciem Reip. s. item nominato actore, ut per Palat.
in rep. c. per vestras de donat. inter virum. notab. 3. §. 26.
n. 9. Constat de fons part. 2. c. 8. §. 12. n. 10. Nau. m. Sacer-
dos. n. 116. de paenit. distinc. 6. & alios quos citauit ad c. om-
nis viri inque sextus, infra de paenit. & remiss.

S V M M A R I V M.

- 1 Collegium regulariter constitutere non possunt priuati ho-
mino, nec habere signa Collegii, nisi illis altero conces-
datur. & n. 2.
- 3 Beneficiati plures alius Ecclesia parochialis non fa-
cunt propriæ Capitulum.
- 4 Sigillo singulari, & proprio viens potest aliis prohibere
ne tali sigillorūtaria.

C A P. Dilecta. XIV.

Qui non faciunt vnum corpus, & consequenter
non sunt Collegium, non possunt habere commun-
ne sigillum, nisi a superiori concedatur. Colligunt ex
Ordin. Abb. antiq. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Host.
Butr. Anch. Panor. Mar. Socin. Vivian. in rationali lib. 5.
iuris Pontif. p. 187. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 708. remis-
sive Ximen. in concord. p. 2.

Probat hic text. priuatū homines regulariter colle-
gium constituere, & eius signa erigere non posse, nisi
eis concedatur, vt per Aloyl. Ricc. in collect. decisi. part.
3. collect. 633. Guido Pap. decisi. 2. 38. vbi refert nonnulla
signa.

Nec sint vnum corpus, &c.] Notatur ad hoc, quod
plures beneficiari alicuius Ecclesie Parochialis, quamvis
ad instar Capituli congregentur, non faciunt pro-
priæ Capitulum, aut colligium, nec constituant
vnum corpus, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancelaria,
gloss. 19. num. 15. & seqq. & vide Boer. decisi. 115. Quid
autem sit Capitulum, & quid Collegium, vide apud
Anton. Ragug. in tract. de voce Canonorum in Capitulo
quest. 1.

Non consueuerint proprium habere sigillum.] Notatur
ad hoc, quod semel certò viens singulari, & proprio
sigillo potest alios prohibere ne illo tali sigillo veantur,
quando cognoscit, quod in sui vterentur praedi-
cium, vt per Guillerm. in c. Rainwius. de testam. in princip.
n. 59. Matien. l. 6. gloss. 20. 3. tit. 12. lib. 5 noua recop. Cur
Philip. tom. 2. lib. 1 c. 7. n. 5. & quilibet insignis artifex po-
test prohibere ne alius suo signo vtratur, Ant. Gom. l. 45.
Tauri n. 77. Awendan. de exequendis mandat. lib. 1. c. 19. n.
32. Matien. l. 6. gloss. 12. & 3. tit. 12. lib. 5. noua recop. Perez
de Lara de annivers. & capell. lib. 1. c. 7. n. 36. cum seq. Et vt
euidentur dannæ, & diffensiones, qua oriri possunt ex
similitudine sigillorum, potest index ex officio prohibe-
re ne vnu alterius sigillo vtratur, vt per Bart. in tract.
de insigniis & armis n. 6. 7. & 8. Awendan. ad c. 19. Pratorum,
n. 32. lib. 1. Azeued. l. 8. n. 3. tit. 1. lib. 4. noua recop.

S V M M A R I V M.

- 1 Deponi debet qui contra iuramentum negat prælatum
dominum suum, vel coram iudice seculari de ipso con-
queritur, vel ipsum inuidit.
- 2 Declaratur text in presenti.
- 3 Beneficium vacuu ipso iure per depositionem, & priua-
tionem.

Collect. Barbos. Tom. III.

C A P Grauem. XV.

Archidiaconus, qui contra iuramentum negat i
Episcopum esse dominum suum, vel in foro le-
culari deposit questionem de spiritali contra eum,
vel qui dat causam, aut consilium inimicis Episco-
pi, & sociorum, perpetuo abscondatur ab Ecclesia,
& eius beneficia assignentur idoneis. Colligunt ex
Ordin. Abbas antiq. Innocent. Collect. Zabarell. Ioan.
Andr. Hostiens. Anch. Butr. Panorm. Marian.
Socin. Vivian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 188.
Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 708. remis-
sive Ximen. in concord. p. 1.

Episcopum suum esse dominum negasse.] Innocent. &
communis in presenti, tener Archidiaconum; de quo
text. loquitur, ideo puniti tanquam peritum, quia
negavit Episcopum dominum, quem ante dominum
iurauerat, vel melius dic ius Canonicum velle, vt Epi-
scopis tanquam dominis defratur à subditis, maximè
à præstantibus iuramentum fidelitatis, & obedientiae
ac reuerentiae, licet, ipsi verè domini non sint, & ea ra-
tione puniti huiusmodi Archidiaconum, quia reueren-
tiam debitant Episcopo, & præstata per iuramentum
negavit.

Beneficia sua faciente, &c.] Notatur ad hoc, quod
vacat ipso iure beneficium per dispositionem, & priua-
tionem, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. 5. n. 97.
quem refero ego ipse de officio, & potestate Episcopi, p. 3.
alleg. 57. n. 247.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopū precipit ne grauamina Religiōis inferant.
- 2 Religiōis possunt eligere sepulturam si sunt in remotis ex-
tra sua monasteria.
- 3 Religiōis numerus in quolibet monasterio constitueri
debet, quantum debet. se ex Conc. Trid. ostendatur.
- 4 Lex penalā viens verbo imperatiū modi quamvis si
temporis presentis, sententiam continet ferendam.

C A P Nimis. j. XVI.

Greg. IX

Episcopis precipit ne grauamina inferant Religiōis.
Esis, & enumerantur 25. illis ab Episcopis illata circa
Sacramenta, sepulturā, Missas, elemosinas, & oblatio-
nes. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innocent. Collect.
Zabarell. Ioan. Andr. Host. Anch. Butr. Panorm. Mar.
Socin. Vivian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. p. 188. Ala-
gonia in compendio iuris Canon. p. 709. remissive Ximen.
in concord. p. 1.

Elegant sepulturam.] Ergo Religiōis possunt eligere
sepulturam, si sunt in remotis extra sua monasteria, vt
per Boer. decisi. 175. n. 6. Fr. Emmam. quest. regul. tom. 3. q.
60. art. 2.

Volunt quoque in dominis eorum certum numerum, &c.]
Hodie super numerum Religiōis in quolibet Con-
cuento constitendum ordinavit Concil. Trid. sess. 25. de
regul. c. 3. in hac verba. In predictis autem monasteriis &
domibus, tan virorum, quam mulierum bona immobilia
possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus con-
stituatur, ac impeterum conferetur, qui vel ex redditibus
propriis monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis com-
mode possint sustentari. Quod quidem decretum postea
Pius V. sua constitutione incipien. Circa Pastoralis officij
sub datum Romæ anno Incarnationis Domini 1566.

IV. Kalendas Junij, quoad moniales confirmabit,

R. auxilius

auxitque, & Greg. XIII. iniunxit Ordinariis, ut præfatum statuant numerum in monasteriis sibi subiectis, & etiam in exemplis, cum illorum tamen superiorum interventu, de quo Concilij decreto, prædictisque constitutionibus, vide Fr. Emman. quest. regul. tom. 2, quæst. 48. art. 1. Azor. institut. moral. p. 1. lib. 13. c. 9. quæst. 1. Campanil. in divers. iuris Canon. sub. 12. c. 16. num. 7. & n. 14.

4 In glos. Abſcedaris. ibi, per sententiam. Notatur ad hoc, quod lex penalis vetus verbo imperatiui modi, quamvis si temporis praesentis, sententiam continet ferendam, vt per Tiraq. in l. si unquam. verbo revertatur, num. 49. Sayr. in clavis Regia lib. 3, cap. 8. n. 21.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopis mandatur ut defulant grauare Religiosos.
- 2 Processionibus publicis interesse debent hodie Regulares quicunque, nisi in strictiori clausura perpetuo vivant, vel absunt a civitate ultra dimidium miliare.
- 3 Clauſula, arbitrio tuae voluntatis, importat arbitrium boni viri.

C A P NIMIS. y. XVII.

Episcopis mandatur ut defulant agravare Religiosos ut Prædicatoris, & Minores, enumeratur duodecim grauamina. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Col. leet. Zabar. Ioan. And. Host. Anch. Butt. Panorm. Mar. Socin. Viulan. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 189. Alagona in compendio iuris Canon. p. 709.

2 Cum eis processionaliter veniant.] Hodie per Concil. Trident. seſt. 25. de regul. cap. 13. exempti omnes tam clerici seculares, quam regulares quicunque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocati accedere compelluntur, iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt, de cuius intellectu & materia vide Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quæſt. 36. art. 1. prax. Episcop. part. 1. verbo processiones §. 2. Aloy. Ricc. decif. 90. Stephan. Gratian. Marchia decif. 232. Campanil. in divers. iuris Canon. sub. 12. cap. 13. numero 117. cum seqq. & plura adduxi de officio & potestate Episcopi. part. 3. alleg. 78. & etiam hodie regulates, qui clauſuram seruant, ut sunt Benedictini, & Cistercienses eximuntur, ne inuiti compellantur ab Episcopo, aut ab aliis quavis dignitate fulgentibus, interest publicis processionibus, seu supplicationibus, aut funeribus publicis, etiam Principum, ut tenent Henriquez in summa lib. 7. cap. 26. §. 3. Fr. Emman. d. quæſt. 26. art. 2. Sic etiam non procedit prædictum Concilij decreta in regularibus, qui absunt a Civitate ultra dimidium miliare, ut testatur Aloys. Ricc. in præf. fori ecclesiast. decif. 361. num. 1. & 3. in 1. edit. & resolut. 30 8 in 2. edit.

3 Pro sua arbitrio voluntatis.] Notatur ad hoc, quod commissio facta alicui his verbis, arbitrio tuae voluntatis, rite huiusmodi verba important arbitrium boni viri, ut per Socin. reg. 85. limit. 2. & faciunt quæ Card. Tusch. tom. 2. lit. D. concl. 307.

S V M M A R I V M.

- 1 Interdictum non seruans suspensus est ab officio, & beneficio, & omni iurisdictione.
- 2 Excommunicandi potestas ad iurisdictionem pertinet.

- 3 Celebrare compellens Sacerdotes tempore interdicti sumitur impulsu in contemptu.
- 4 Intrusus dicatur, qui habet iurisdictionem, & possessionem a non habente potestatem conferendi.
- 5 Beneficium possidens alteri de facto, & iniquè ablatum dicitur intrusus.
- 6 Interdictum violans exercendo alcum proprium sicut ordinis inhabitus est, etiam ad requisitum beneficium continendum.
- 7 Crimen si quis committat inducens priuationem dignitatis ipso iure possint suddicti ab eis obediencia prohibere.
- 8 Excommunicatus Episcopus non potest beneficium conferre etiam per Vicarium non excommunicatum.
- 9 Religiosus nullo Ordine initiatuſ, si violentia incurrit ostenditur.

C A P Tanta. XVIII. & fin.

I Nterdictum non seruans est suspensus ab officio, & beneficio, & ab omni iurisdictione, & collatio beneficiorum facta ab eo post violationem ei immo, & intrus sunt suspendendi ab ipsius beneficiis, & omnibus alii: similiter excommunicatio, vel iurispositio lata ab eodem est nulla. Item qui extende manus merarias in clericos, compellatur ire Romanum, iurecato, si opus est, ad id brachio seculari. Colliguntur Ordin. Abbas antiq. Colleç. Zabrell. Joan. Andriu. stiens. Butt. Anchar. Panorm. Marian. Socin. Viulan. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 189. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 709. semissim Ximen. in cor. p. 1. & 2.

Hanc eandem conclusi, quoad primam partem clerico violatore interdicti quod incurrit suspensio nem ab officio, & consequenter à iurisdictione, a hoc text. desumunt Sylvestri, in summa vero ante dictum 6. quæſt. 3. Constat. in cap. alma mater. part. 3. n. 2. Aul. de censur. part. 5. disp. 5. dub. 4. concil. Soat. tom. 5. disp. 34. sect. 4. num. 16. Paul. Layman. Theolog. moralib. 1. tract. 5. part. 3. cap. num. 3. terc. vbi, in vers. secunda, subdit clericum perfide, aut locale interdictum violantem, exercendo alcum sacri ordinis, vel celebrando officia diuina, fieri in eligibilem tam actiuſ, quam passiuſ, per ea de postulat. Prelat. & cap. 3. qui, §. 3. is vero, de fin. exem.

Tanta est clavis Petri.] Pontifex in his verbis clavis meminit in numero singulare, & infra clavis mentionem fecit in numero plurali, prout etiam abit ob quod glos. verbo dedit, in princip. disp. 10. art. quædū sunt claves, altera scientia, altera potestatis: claves scientie plerique referunt ab habitu scientiarum, sacrae scilicet Theologie, facturum Canum, qui in scholis addiscuntur, ita d. glo. videlicet, vnde Alexand. ibi num. 7. notar. facturibus imperitis non dari clauſum scientiam in sua ordinatione, quam etiam sententiam tribuit Magistruſ; sed ob-ganter improbat Sot. in 4. disf. int. 20. quæſt. 1. art. 1. fin. Conuincitur etiam, tum quia repugna Extr. uag. quia quorundam, vers. item, quia, de verbis singulis ait Sacerdotes in sua ordinatione claves recipere, cum tamē liqueat non recipere habitu scientiarum, tum quia inconveniens est fateri imperitos factores alteram tamē clavem habere. Verde mihi dicendum viderit potestatem ecclesiasticam seu spiritualem, quæ nomine Clavum significatur quod substantiam, & essentiam uicinam esse, & hoc intelligitur text. in presenti, dum in prime, clavis mentitur in numero singulare, eam nihilominis potestetur duplum.

De Noui operis nuntiatione. Tit. XXXII. 197

duplicem habere actum, duplēcēmque distinctam facultatem affirmat, alteram decernendi an is, qui admittitur ad Regnum Dei, dignus sit, & qua penitentem cogi, ut plene peccata pandat, ut statim ipsius cognoscatur, & haec dicitur scientia, alteram verò qua is, qui dignus decernitur, admittitur, & absoluatur, vel si indignus est, repellitur, & haec dicitur potestatis, & confirmatur, quia licet aliquando is, cui committitur cognoscere, indicare non possit. Extra uag. quia quorundam, vers. ei autem, is tamen qui iudex constitutus, & cui indicate committitur, necessariò de qua te iudicabit, primum cognoscere debet, cap. 1, ver. aportet, de Pontif. disq. 7. texti sic intelligendos in l. 1. e quare, ff. de iudic. Quare recte pontifex in d. Extravag. vers. quare restat, concludit in iudice ecclastico utrumque clauem esse necessarium, cognoscendi scilicet, & dñi finendi, quasi altera sine altera impossibile non possit, nec enim quilibet quamvis doctus, si ordinatus non sit, clauem habet scientia, quia non habet facultatem illam decernendi, de qua suprà, nec etiam Sacerdos indoctus caret clava scientia, quia quamvis habitus scientiarum non habeat, habet tamen facultatem decernendi an penitentem dignus, vel indignus sit, quæ omnia colliguntur ex Soi, d. art. 1. concil. 2. Iacob. de Graff. in aureo decis. part. 1. lib. 1. c. 1. 3. num. 9.

³ Immo compalit non feruare.] Notatur ad hoc, quod quando quis compellit Sacerdotes celebrare tempore interdicti generalis, presumitur per contemptum impulisse, ut per Menoch. de presump. lib. 5. presump. 4. num. 13.

⁴ Intrusus.] Notatur ad hoc, quod ille dicitur intrusus, qui habet titulum, & possessionem à non habente potestate conferendi, vt per Mascard. de probat. concil. 936. num. 20. Et notatur etiam ad hoc, quod possidens beneficium alteri de facto, & iniuste ablatum, dicitur intrusus, ut per Rebust. in addit. ad reg. Cancel reg. 29. vers. quartio. Cæsar. Angel. de contradic. legitimo quæst. 1. 5. num. 78.

⁵ Non solum à beneficio ipsis, &c.] Notatur ad hoc, quod violans interdictum exercendo actum proprium sui Ordinis inhabilis est non solum ad acquitendum beneficium, sed etiam ad acquisitionem terendum, vt per Valer. Reginald. in praxi fori ponit. lib. 32. tract. 32. tract. 1. n. 48. vers. que sunt.

⁷ Suspensus autoritate Apostolica, &c.] Notatur ad hoc, quod si quis crimen commiserit quod priuationem dignitatis inducit ipso iure, possunt subditis ab eius obedientia se subducere, & illius iura denegare, ut per Tiraquel. in l. si unquam, verbo reteratur. num. 366.

⁸ In gloss. Irrit. & inane, ibi, conferre non potest. Notatur ad hoc, quod excommunicatus non potest beneficia conferre, ut per Couat. in cap. alma mater, part. 1. §. 7. num. 9. Anton. Ricciul. in tract. de iure personarum extra gremium Ecclesie existent. lib. 4. cap. 3. num. 1. quod extende, ut excommunicatus neque posset conferre per Vicarium non excommunicatum, Rebust. in cap. postulatio, num. 58. de cleri. excomm. minist. Marian. Alter. de censur. tom. 1. lib. 2. disq. 5. cap. 1. vers. tandem postulatio, Antonius Ricciulus d. cap. 3. num. 3. ubi num. 14. tenet, quod excommunicatus nondum declaratus potest rite conferre, & post multos DD. quos ibi referr., citat etiam Rotæ decis. apud Farinac. tom. 2. consil. decis. 168. & iterum apud eundem Farinac. decis. 534. n. 3. & seqq. & decis. 602. part. 1. tom. 2. recte.

⁹ Notatur etiam ad hoc, quod si religiosus nullo sit ordine initatus, & violer interdictum, quamvis in irregularitatem non labetur, quia non est id iure recte.

Collect. Barbus. Tom. III.

cautum, his tamen pœnis, quæ in huiusmodi statum cedere possunt, irretritut, videlicet, ut nec eligi, nec elegere possit, nec ea Diuina celebrare, quæ ex officio solet, quæ quidem pœna habent etiam locum in feminis religiosis, ut per Paul. Comitol. resp. moral. lib. 6. quæst. 50. num. 4.

De Noni operis nuntiatione

TIT. XXXII.

SV P E R hanc rubr. scripserunt Zabarell; Ioan. Andr. Aret. Ancharen. Panorm. Butr. Mar. Socin. Guillelmus Durand. in breviario aureo iuris Canonici. Ioan. de Londris in breviario sanctorum Canonum juri. 181. verso, Mar. Mefnard. in epitome Decretal. fol. 193. verso, Petr. de Rauen. in compendio iuris Canonici. Daniel. Venator. in analysi methodica iuris Pontifici pag. 701. Goffred. & Holt. in summa huius tit. Alexand. Cassan. & Anafas. Germon. in parvulis ad quinque libros Decret. Bartol. Carthag. in expositione tit. iuris Canon. nouissimè Ioan. Honot. lib. 5. sum. in Decret. omnes sub hoc tit.

De materia tit. vide Gomez. l. 46. Tauri num. 34. cum seqq. Viuian. & alios tom. 2. commun. opin. lib. 8. tit. 6. Fachin. controvrs. lib. 8. cap. 48. Cardol. in praxi iudicium, verbo nuntiatio noui operis, Molin. de iustit. tom. 3. tractat. 2. disq. 706. Bernard. Graue. ad tract. Camere Imper. lib. 1. conclus. 16. St. phan Gratian. discept. forens. cap. 384. Rendin. in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 88.

S V M M A R I V M A.

- Ecclesia adiuta post nuntiationem noui operis destruenda est expensis conseruensis.
- Pontificis iuri standum est in foro Civili; quando casus est dubius.
- Pontificium ius obseruatur apud Castellanos deficien- tibus legibus Regiis, & consuetudinibus pronuncia- rum.
- Pontificium ius obseruatur apud Lusitanos, ubi agitur de materia, que peccatum concernit.
- Canone deficiente in causis Ecclesiasticis. Ordinationi bus generalibus, non ad ius Regium, sed Cesareum est deueniendum.
- Constitutionibus synodalibus standibus, an potius ad illas, quam ad ins. commune sit recursum, remi- ssuē.

C A P. Intelleximus. I.

LUC. III.

POst denunciationem noui operis si quid sive iure, sive iniuria consernatur, debet secundum leges demoliti. Item si Ecclesia in præiudicium alterius consernatur, debet demoliti, prout precipiunt leges, & Canones, quia leges non degignantur imitari sacros Canones, & canones adiuvantur legibus Principium. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Hoffen. Butr. Anch. Panorm. Mar. Socin. Viuian. in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag. 192. Alagona in compend. iuris Canon. p. 710. referunt ab Ant. August. collect. 2. Decretal. lib. 5. sub tit. de Ecclesiis edifi- candis cap. 3.

R 3 Quia